

Aan de leden van de vaste commissie voor Justitie
van de Eerste Kamer

Reclassering Nederland
Landelijk kantoor

Vivaldiplantsoen 100-200
3533 JE Utrecht
Postbus 8215
3503 RE Utrecht
(T) 030 232 49 49
(F) 030 232 49 50
(I) www.reclassering.nl

Datum	19 mei 2011
Onderwerp	Vorbereidend onderzoek wetsvoorstel taakstraf
Briefnummer	11.045/SvG/HD
Contactpersoon	Corine Hessel
Telefoon	06 – 517 494 79
E-mailadres	c.hessel@reclassering.nl

Geachte leden,

De werkstraf is een effectieve sanctie. Dat deze sanctie niet geschikt is voor ernstige geweld- en zedendaders, dat vindt ook Reclassering Nederland. Tenminste, niet als hoofdstraf. Een combinatie met reclasseringstoezicht, een enkelband of gedragsinterventies kan juist zeer nuttig zijn. Maatwerk is van belang. Met deze brief draagt Reclassering Nederland graag bij aan uw voorbereidend onderzoek van de wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het beperken van de mogelijkheden om een taakstraf op te leggen voor ernstige zeden- en geweldsmisdrijven en bij recidive van misdrijven dat op 24 mei 2011 plaatsvindt.

Maatwerk; een passende sanctie

Proportionaliteit en de mogelijkheden van de rechter om een passende sanctie te kiezen, moeten worden gewaarborgd. Zeker waar het gaat om relatief kleinere criminaliteit. Er moet zeker kritisch worden gekeken naar werkstraffen voor delictplegers die keer op keer recidiveren. Voor recidivisten van zwaardere delicten is een vijfjarige uitsluiting van de werkstraf passend. Echter, bij minder ernstige delicten kan een taakstraf de meest effectieve sanctie zijn, zelfs bij recidive. Niet oneindig taakstraffen opleggen of aanmodderen, maar wel de meest passende straf en opvolging kiezen die het beste een veiliger samenleving dient. Dat geldt ook voor het bevelen van vervangende hechtenis bij het niet naar behoren of niet afronden van de taakstraf; ook het Openbaar Ministerie zou de vrijheid moeten behouden om maatwerk te leveren.

Combinatie werkstraf met andere sancties

In het wetsvoorstel dat u is aangeboden, verdwijnt de mogelijkheid om bij ernstige zeden- en geweldsmisdrijven en recidivisten een taakstraf op te leggen *in combinatie met* een voorwaardelijke vrijheidsstraf (artikel 22b). Enkel de mogelijkheid van een combinatie van een *onvoorwaardelijke* straf van maximaal 6 maanden met een taakstraf is nog mogelijk. Reclassering Nederland ziet dit als een verschraving van de

mogelijkheden; van de rechter, maar ook waar het gaat om het voorkomen van nieuwe slachtoffers. Een dergelijke combinatie van straffen kan namelijk bijzonder nuttig en effectief zijn in het licht van het voorkomen van recidive.

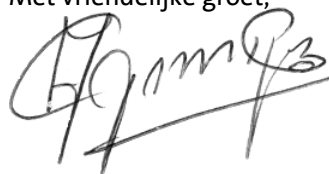
Een voorbeeld: een zedendader staat twee jaar onder reclasseringstoezicht. Om zijn gedrag te veranderen wordt hij gecontroleerd, begeleid, behandeld, en daarnaast moet hij een werkstraf uitvoeren. Hij wordt gedisciplineerd aan het werk gezet, doet werkritme en -ervaring op, komt uit zijn isolement (een belangrijke recidivefactor), en 'betaalt' ook de samenleving terug; in de vorm van arbeid. Zoals de Engelsen zeggen 'community payback'. In dergelijke gevallen is de taakstraf een éxtra straf, die ook vaak als zodanig wordt ervaren.

Strafkarakter, effectiviteit en het publieke debat

De uitsluiting van de combinatie met de taakstraf voegt niets toe aan het veiliger maken van de samenleving. Bovendien vraagt Reclassering Nederland zich af op welk probleem de uitsluiting van deze combinatie van straffen een antwoord is. Het schrappen lijkt vooral oorspong te vinden in de discussie die zo nu en dan oplaait over het strafkarakter van de werkstraf. Echter tachtig procent van de werkgestraften ervaart de werkstraf daadwerkelijk als een straf. Dat zijn de eerste indrukken van onderzoeksleider prof. dr. Peter van der Laan naar aanleiding van zijn lopende studie naar de werkstraf. De werkstraf kan juist een goede bijdrage leveren aan de strafbeleving door de samenleving, met name ook door combinaties van de werkstraf met korte detentie, een enkelband, gedragstraining of toezicht. Het beperken van deze mogelijkheden bij zedendaders en ernstige geweldplegers doet afbreuk aan de kracht die de werkstraf in die gevallen kan hebben.

Bovendien is de werkstraf is een uiterst effectieve sanctie om bij grote groepen daders recidive te voorkomen. Dat is aangetoond. Volgens hoogleraar criminologie Nieuwbeerta recidiveren daders met een werkstraf 47% minder vaak dan kort gestrafte gedetineerden. Aangetoond resultaat van 8 jaar onderzoek. Recht doen aan deze bewezen effectiviteit lijkt niet anders dan verstandig wanneer wordt gestreefd naar een veiliger samenleving.

Met vriendelijke groet,

Sief van Gennip
algemeen directeur

In afschrift aan:

De minister van Veiligheid en Justitie, de heer mr. I. W. Opstelten
De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, de heer mr. F. Teeven
Openbaar Ministerie, de heer mr. H.J. Moraal
Raad voor de Rechtspraak, de heer mr. F.W.H. van den Emster